

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/79/2023
Identifikačné číslo spisu: 1109233974
Dátum vydania rozhodnutia: 05.02.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1109233974.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobcu X. Q., narodeného XX. P. XXXX, O., E. XX, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava, Kutuzovova 8, IČO: 30845572, 2/ Ministerstvo obrany Českej republiky, Praha 6, Tychonova 1, Česká republika, IČO: 60162694 3/ Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, Bratislava, Kutuzovova 8, 4/ Česká republika, zastúpená Ministerstvom obrany Českej republiky, Praha 6, Tychonova 1, Česká republika, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19C/310/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 sp. zn. 14Co/37/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 31. januára 2023, č. k. 14Co/37/2020-825 ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Zb. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody na zdraví a nemajetkovej ujmy vo výške 4 000 000 eur, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku nesprávneho úradného postupu žalovaných. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaným 1/ až 4/, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozsudku súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Dňa 31. mája 2023 bolo súdu prvej inštancie osobne žalobcom doručené podanie označené ako „Dovolanie - oznámenie“, v ktorom žalobca uviedol, že v zmysle nastavenia súčasných právnych podmienok Centra právnej pomoci - kancelária Bratislava pri poskytovaní právnej pomoci, mu nie je umožnené ako dôchodcovi s nízkym príjmom podať dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z 31.

januára 2023, nakoľko mu Centrum právnej pomoci nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci, aj keď mu predbežné poskytnutie právnej pomoci vyslovili. Žalobca v podaní ďalej uviedol, že Krajskému súdu v Bratislave, neboli Okresným súdom Bratislava I zaslané dve dôkazové podania, ktoré sú založené v súdnom spise (majetkové pomery zo dňa 01. marca 2023 a Trestné oznámenie zo dňa 06. marca 2023 na štátnu zamestnankyňu Služobného úradu Ministerstva obrany Slovenskej republiky Q.. Q. B.Ú.) a preto v zmysle § 432 CSP nemohol Krajský súd v Bratislave správne právne posúdiť vec. K svojim majetkovým pomerom žalobca uviedol, že je nezamestnaný na dôchodku, nie je so žiadnou organizáciou v pracovnoprávnom vzťahu, nemá žiadny peňažný príjem z pracovnoprávneho vzťahu, nemá príjem z prenájmu, tantiémy a pod., nemá žiadnu vyššiu čiastku v hotovosti, uloženú v sporiteľni, na bankovom ani inom obdobnom vkladovom účte.

2.1. Dňa 31. mája 2023 Krajský súd v Bratislave postúpil Okresnému súdu Bratislava I podanie žalobcu z 28. mája 2023 označené ako „Správna žaloba“, v ktorom žalobca súdu oznámil, že v zmysle poučenia v Rozhodnutí Centra právnej pomoci o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podáva správnu žalobu, nakoľko mu ako dôchodcovi nie je umožnené podať dovolanie. Žalobca v podaní uviedol svoje majetkové pomery a dôvody, pre ktoré nemohol Krajský súd v Bratislave podľa žalobcu správne posúdiť vec.

2.2. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že uznesením Mestského súdu Bratislava IV (príslušného po 01. júli 2023) z 03. októbra 2023, č.k. BI-19C/310/2009-880 bol žalobca vyzvaný, aby v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia písomne odstránil vady podania označeného ako „Dovolanie - oznámenie“, osobne podaného na Okresnom súde Bratislava I dňa 31. mája 2023 tak, že uvedie čo podaním sleduje a čoho sa domáha, v prípade že ide o dovolanie, bolo potrebné v dovolaní uviesť popri všeobecných náležitostiach podania uviesť aj dovolacie dôvody a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) a predložiť súdu podľa § 429 CSP plnomocenstvo oprávňujúce advokáta na zastupovanie dovolateľa v dovolacom konaní alebo predložiť doklad preukazujúci, že dovolateľ má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, s poučením o možnom odmietnutí podania v prípade jeho nedoplnenia. V uznesení súd prvej inštancie vyzval žalobcu taktiež na odstránenie väd podania z 28. mája označeného ako „Správna žaloba“.

2.3. Na výzvu súdu žalobca reagoval podaním, osobne doručeným súdu prvej inštancie dňa 30. októbra 2023, v ktorom opísal relevantné skutočnosti a v bode 3. podania (Satisfakcia) si „v zmysle medzinárodných dohovorov WIPO organizácie OSN v plnom rozsahu uplatnil právo na duševné vlastníctvo jeho osobnosti a navrhované zákonné odškodnenie v zmysle Ústavy Slovenskej republiky článok 46 odsek 3 ako satisfakciu za ublíženie na zdraví, za mučivé útrapy duše, ťažké duševné smrteľné vyčerpanie spôsobené dlhodobým stresom a adaptačným syndrómom s trvalými následkami, vyčerpanie pamäti a procesu vybavovania“. Žalobca navrhol sumu odškodnenia 4 000 000 eur ako a) náhradu za ublíženie na zdraví (2 000 000 eur), b) ako náhradu nemajetkovej ujmy (2 000 000 eur). Vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu v bode 4 vyjadrenia uviedol, že jeho odôvodnenie obsahuje veľa nekonkrétnych vecí, nepravdivostí predovšetkým o jeho zdravotnom stave, ktoré nezodpovedajú reálnemu stavu. Súd prvej inštancie uvedené podanie vyhodnotil ako dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 sp. zn. 14Co/37/2020.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 prvá veta CSP) dovolací súd uvádza:

4. Podľa § 427 ods. 1 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

5. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 121 ods. 3, 4, 5 CSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo žalobcovi doručené 13. marca 2023 (doručenka na č. l. 834). Zákonná dvojmesačná lehota uplynula 15. mája 2023 (pondelok). Dovolanie (podanie žalobcu z 30. mája 2023) bolo podané osobne na súde prvej inštancie dňa 31. mája 2023. V spore nebolo vydané opravné uznesenie, a preto nepripadá do úvahy použitie ustanovenia § 427 ods. 1 (veta druhá) CSP.

8. Podľa § 447 písm. a) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak bolo podané oneskorene.

9. Pozornosti dovolacieho súdu neušlo (a uvádza nad rámec dôvodov rozhodnutia) ani to, že dovolanie je potrebné odmietnuť aj z dôvodu, že dovolateľ nie je riadne zastúpený.

10. Podľa § 429 ods. 1, 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

11. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Citované ustanovenie predstavuje jediné (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

12. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019, schváleného Občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

13. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v dovolaní napadnutom rozhodnutí z 31. januára 2023 sp. zn. 14Co/37/2020 žalobcu riadne poučil o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods.1 CSP). Napriek náležitému poučeniu žalobcu odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí, je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal zastúpenie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie, oprávňujúce ho na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP).

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že z dôvodu 1/ nepredloženia plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie žalobcu v dovolacom konaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 sp. zn. 14Co/37/2020 a 2/ nepriznania nároku na poskytovanie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z. (rozhodnutie Centra právnej pomoci, Kancelária Bratislava č. KaBA-37846/9904/2023-48311/2023 zo 04. mája 2023) zostala nesplnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP a § 429 ods. 2 písm. a) CSP) a nenastali také právne účinky, v dôsledku ktorých by právna úprava účinná v čase podania dovolania umožňovala uskutočniť meritórny dovolací prieskum (§ 470 ods. 2 CSP).

15. Podľa § 447 písm. e) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

16. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. a) CSP ako oneskorene podané a tiež podľa § 447 písm. e) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.